

STORTINGET

Representantforslag 95 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Sveinung Rotevatn og Alfred Jens Bjørlo

Dokument 8:95 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Sveinung Rotevatn og Alfred Jens Bjørlo om lokal CO₂-fangst og -lagring m.m. for å nå klimamål på sokkelen

Til Stortinget

Bakgrunn

Norges største kilde til utslipp av klimagasser er olje- og gassutvinning på norsk sokkel. Av Norges totale klimagassutslipp i 2020 på 49,3 mill. tonn CO₂-ekvivalenter hadde ca. 27 pst. av utslippene sitt opphav i produksjon av olje og gass. I gjennomføringen av det grønne skiftet og for å redusere norske klimagassutslipp med 55 pst. fram mot 2030 er det åpenbart at norsk sokkel må redusere sine utslipp betraktelig for at Norge skal nå sine klimamål.

Våren 2020 vedtok Stortinget at klimagassutslippene fra olje- og gassproduksjon på norsk sokkel skal reduseres med 50 pst. innen 2030 sammenlignet med 2005. Som en konsekvens av vedtaket skal utslippene fra olje- og gassutvinning minst reduseres til 7 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2030, ned fra 14 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2005. Så langt har elektrifisering fra land vært det mest brukte virkemiddelet for å redusere utslippene på norsk sokkel.

Ifølge Oljedirektoratets nettsider er det 16 felt som har tatt eller har vedtatt å ta i bruk kraft fra land. Det forventes at alle disse kraftløsningene er i drift fra 2023. De unngåtte utslippene fra feltene summerer seg ifølge Oljedirektoratet til om lag 3,2 mill. tonn CO₂ hvert år og er

et svært viktig bidrag for å få ned utslippene fra norsk sokkel. Samtidig er det en rekke kraft-fra-land-prosjekter som nærmer seg investeringsbeslutning. Dersom prosjektene vedtas, kan de unngåtte utslippene øke til rundt 4,9 mill. tonn CO₂ per år. Prosjektene er på Troll B, Troll C, Oseberg Feltsenter og Oseberg Sør, Sleipner Øst og Melkøya landanlegg. Samtlige av disse ser ut til å kunne få kraft fra land med en tiltakskostnad på under 1 500 kroner per tonn CO₂.

Samtidig krever de fleste modne og umodne kraft-fra-land-prosjektene ytterligere investeringer og utbedring av kraftnettet. Eksempelvis krever elektrifisering av Melkøya landanlegg at det bygges en ny 420 kV ledning fra Skaidi til Hammerfest. Samtidig viser Kraftsystemutredningen for Finnmark (2020–2036) underskudd i energi- og effektbalansen i 2030.

Melkøya landanlegg, Troll B og C og Oseberg Feltsenter og Oseberg Sør vil mangle redundant kraftforsyning, gitt dagens planlagte nettinvesteringer. Det betyr at de kan måtte kobles ut ved anstrengte driftssituasjoner. Det samme vil gjelde Halten-området og Draugen fram til den konsesjonsgitte Trondheimsfjordforbindelsen er på plass. I enkelte områder er det så begrenset energi- og effektkapasitet at nytt industriforbruk må akseptere systemvern, dvs. utkobling av forbruk ved behov.

Kraft-fra-land-prosjektene kan føre til at kraftprisen i Norge under ett øker noe, og det er i dag ikke planlagt tilstrekkelig ny kraftproduksjon eller enøktiltak til å utligne den økte etterspørselen etter kraft som en omfattende elektrifisering fra land vil medføre.

Oppsummert tilsier situasjonen at både for å nå målet om å redusere klimagassutslippene fra norsk olje- og gassutvinning med 50 pst. sammenlignet med 2005, for å holde kraftprisen på et akseptabelt nivå og for å sik-

re godt rom for etablering av kraftintensiv grønn industri på land må elektrifiseringen av norsk sokkel suppleres med andre tiltak for å kutte utslippene.

Ett tiltak er å forsterke innsatsen for havvind, slik at det kan etableres flere prosjekter rundt 2030. Det gjelder både flere prosjekter med flytende havvind som Hywind Tampen, som er knyttet direkte opp mot elektrifisering av produksjonsplattformer, og også utviklingen av havvind knyttet sammen i et hybridnett med tilknytning til både Europa og Norge. Et hybridnett vil være avgjørende for lønnsomheten i en norsk havvind-satsing og vil, ifølge Statnetts analyser, ha begrenset prisseffekt på strømprisen i Norge. Forslagsstillerne foreslår derfor at regjeringen bes om å åpne for etablering av hybridkabler for å få fart på utviklingen av havvind og dermed også muliggjøre en ytterligere reduksjon i utslipp fra norsk sokkel. Det må i tillegg gjennomføres kraftfulle energieffektiviseringstiltak innen norsk olje- og gassutvinning.

Likevel er det behov for å ta i bruk et nytt stort grep. Forslagsstillerne foreslår derfor å bygge offshore gasskraftverk med CO₂-utskilling og injeksjon av avgassene i eldre olje/gass-reservoarer eller i akviferer (saltvannsreservoarer). Produksjon av strøm til olje- og gassinstallasjoner vil dermed oljeselskapene kunne løse selv, dette som supplement og alternativ til kraft fra land. Den tekniske løsningen er gjennomførbar enten på enkeltplattformer med lokal CO₂-fangst og -lagring eller i større nettverk med større gasskraftverk for elektrifisering av større produksjonsområder på norsk sokkel. «Tomten» som gasskraftverkene skal bygges på, kan være

plattformer som nå uansett nærmer seg tiden for demontering (som Statfjord A), men som med modifikasjoner er anvendelige for elektrisitetsproduksjon.

Det finnes flere tekniske løsninger for å redusere utslippene ved hjelp av fangst og lagring av CO₂. Uansett fangstmetode må CO₂ og andre forbrenningsgasser skilles fra ufarlige gasser som nitrogen og deponeres i «tomme reservoarer» eller i saltvannsreservoarer under havbunnen. Med CO₂-frie elkraftverk til havs vil flere olje- og gassinstallasjoner kunne drives med kortreist grønn kraft. Det vil være et viktig bidrag til å nå Norges klimamål.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen utrede lokal CO₂-fangst og -lagring fra gasskraftverk offshore som skal ha som hovedformål å produsere kraft som alternativ til elektrifisering med strøm fra land til eksisterende olje- og gassprosjekter.
2. Stortinget ber regjeringen innføre krav om utredning av lokal CO₂-fangst og -lagring ved nye olje- og gassprosjekter på norsk sokkel.
3. Stortinget ber regjeringen åpne for tilkobling med hybridkabler ved utbygging av Sørlige Nordsjø II og fremtidige havvindprosjekter.

3. februar 2022

Ola Elvestuen

Sveinung Rotevatn

Alfred Jens Bjørlo